

Sag C-393/22**Anmodning om præjudiciel afgørelse****Dato for indlevering:**

15. juni 2022

Forelæggende ret:

Nejvyšší soud České republiky (Den Tjekkiske Republik)

Afgørelse af:

5. maj 2022

Sagsøger:

EXTÉRIA, s. r. o.

Sagsøgte:

Spravíme, s. r. o.

[...]

KENDELSE

Nejvyšší soud (øverste domstol, Den Tjekkiske Republik) [...] har i sagen anlagt af sagsøgeren **EXTÉRIA, s. r. o.**, [...] med hjemsted i [Den Tjekkiske Republik] [...] mod sagsøgte **Spravíme, s. r. o.**, [...] med hjemsted [...] i Den Slovakiske Republik [...] om en anmodning om et europæisk betalingspåkrav ved Okresní soud v Ostravě (kredsdomstolen i Ostrava, Den Tjekkiske Republik) [...], som har behandlet sagsøgtes appel til prøvelse af kendelsen truffet af Krajský soud v Ostravě (den regionale ret i Ostrava, Den Tjekkiske Republik) den 16. februar 2021, sagsnummer 8 Co 40/2021–52, besluttet følgende:

- I. Nejvyšší soud České republiky (øverste domstol) **anmoder** Den Europæiske Unions Domstol om i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at besvare følgende præjudicielle spørgsmål:

Skal artikel 7, nr. 1), litra b) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og

handelsretlige område fortolkes således, at begrebet »aftaler om levering af tjenesteydelser« ligeledes omfatter foreløbige aftaler (pactum de contrahendo), hvorefter parterne har forpligtet sig til at indgå en endelig aftale i form af en aftale om levering af tjenesteydelser, som omhandlet i denne bestemmelse?

[...]

Begrundelse:

I. Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlinger i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren er et selskab med hjemsted i Ostrava, Den Tjekkiske Republik, som leverer rådgivningsydelser inden for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Sagsøgte er et selskab med hjemsted i Ivanovice, Slovakiet.
- 2 Den 28. juni 2018 i Ostrava, Den Tjekkiske Republik, indgik sagsøgeren og sagsøgte en foreløbig aftale (»Smlouva o uzavření budoucí Masterfranchisové smlouvy« (foreløbig aftale om master-franchise)), *pactum de contrahendo*. I den pågældende aftale forpligtede parterne sig først og fremmest til at foretage en retshandel i fremtiden – indgåelsen af en efterfølgende aftale – og aftalte visse elementer i denne efterfølgende aftale. Aftalen havde til formål at give sagsøgeren ret til at udøve og drive franchisefilialer på Den Slovakiske Republiks område.
- 3 Foruden forpligtelsen til at indgå den endelige aftale, fastsatte den foreløbige aftales artikel III, litra A), nr. 3, ligeledes en forpligtelse for sagsøgte til på forskud at betale et samlet beløb på 20 400 EUR med tillæg af merværdiafgift (moms). Som det blev lagt til grund i den pågældende kendelse, havde forskuddet til formål at sikre den forpligtede parts (sagsøgtes) forpligtelse til i fremtiden at indgå en aftale om master-franchise inden for den aftalte frist med den berettigede part (sagsøgeren) samt til at holde samtlige oplysninger, som den forpligtede part har modtaget fra den berettigede part i forbindelse med dennes franchisemodel, fortrolige. Sagsøgte skulle inden for en frist på 10 dage fra undertegnelsen af den foreløbige aftale betale forskuddet til sagsøgerens konto hos Raiffeisenbank, a. s. med hjemsted i Den Tjekkiske Republik. Parterne havde aftalt i artikel III, litra B, nr. 3, at såfremt den forpligtede part ikke indgik en aftale om master-franchise i Slovakiet med den berettigede part, herunder inden for den yderligere frist, som den berettigede part havde fastsat med henblik herpå, ville den forpligtede part være forpligtet til at betale den berettigede part en bod svarende til 100% af den aftalte forskudsbetaling. Aftalens artikel IV, nr. 2, fastsatte den berettigede parts (sagsøgeren) mulighed for at gøre brug af sin fortrydelsesret, såfremt den forpligtede part (sagsøgte) ikke betaler den aftalte forskudsbetaling inden for den fastsatte frist. Den samme bestemmelse fastsatte også den berettigede parts fortrydelsesret i tilfælde af misligholdelse af andre kontraktvilkår. Foruden de øvrige spørgsmål, blev det ligeledes fastsat, at i henhold til aftalens artikel V, nr. 3, er retsforhold, der hidrører fra aftalen eller er forbundet med den,

medmindre andet er fastsat i aftalen, underlagt tjekkisk lovgivning. Parterne havde ikke indgået en aftale om værneting som omhandlet i artikel 25 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (herefter »Bruxelles I-forordningen«).

- 4 Sagsøgeren har gjort gældende, at sagsøgte har tilsidesat sin forpligtelse til at betale forskudsbetalingen. Dette er årsagen til, at sagsøgeren har udøvet sin fortrydelsesret, og har indledt en procedure om pålæggelse af et europæisk betalingspåkrav for de tjekkiske retter, og har nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at betale sagsøgeren et beløb på 24 684 EUR med tillæg af renter som bod.
- 5 I forbindelse med det første processkrift har sagsøgte ved skrivelse af 7. august 2020 gjort gældende, at de tjekkiske retter ikke har kompetence i den foreliggende sag.
- 6 I sin egenskab af ret i første instans forkastede Okresní soud v Ostravě (kredsdomstolen i Ostrava) [...] ved kendelse af 17. december 2020 påstanden om manglende stedlig kompetence og erklærede, at den havde kompetence i sagen. Som grundlag for sin kompetence henviste kredsdomstolen til Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra a), hvorefter en person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat i sager om kontraktforhold ved retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes. Retten i første instans fandt, at sagsøgeren på baggrund af de fremlagte omstændigheder gjorde krav på ydelser, som – i henhold til den anførte bestemmelse i Bruxelles I-forordningen – skulle leveres til sagsøger med hjemsted i Den Tjekkiske Republik var inden for denne kredsdomstols kompetence. Denne domstol fandt samtidig, at parterne ikke havde gjort gældende, og at retten ikke havde erklæret, at parterne havde aftalt værneting som omhandlet i Bruxelles I-forordningens artikel 25 eller aftalt værneting på anden vis.
- 7 I sin egenskab af appeldomstol stadfæstede Krajský soud v Ostravě (den regionale ret i Ostrava) ved kendelse af 16. februar 2021 [...] afgørelsen truffet af retten i første instans. Retten fandt, at retten i første instans havde anvendt Bruxelles I-forordningen korrekt i den foreliggende sag, og at den med rette havde erklæret, at de tjekkiske domstole har international kompetence, såvel som at Okresní soud v Ostravě (kredsdomstolen i Ostrava) havde stedlig kompetence, da genstanden for søgsmålet vedrører opfyldelse af en misligholdelse af en foreløbig aftale om master-franchise. Som det fremgår af stævningen, skulle sagsøgte i henhold til den foreløbige aftales artikel III, litra A), nr. 3, betale det aftalte beløb til sagsøgeren, hvilket ikke skete, og derfor udøvede sagsøgeren sin fortrydelsesret i henhold til aftalens artikel III, litra B), nr. 3, hvorefter der opstod et krav på sagsøgerens side på 24 684 EUR i form af bod. Da genstanden for søgsmålet er et krav om betaling af bod for sagsøgtes misligholdelse af vilkårene i den foreløbige aftale om master-franchise, er det klart, at da genstanden for opfyldelsen hverken er fremstilling eller

levering af varer, kan der således ikke henvises til opfyldelsesstedet, dvs. stedet for fremstilling og levering af varer, og dermed er der ikke tale om et krav om bod, som ville være forbundet med fremstillingen eller leveringen af varer. I den forbindelse og i modsætning til sagsøgtes påstand i appellen, finder Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra b), ikke anvendelse. Ifølge appelrettens opfattelse er sagsøgtes påstand om, at opfyldelsen af den endelige aftale skulle finde sted på Slovakiets område, hvilket ifølge sagsøgte fulgte af aftalen om det område, som var omfattet af aftalen, hvorefter sagsøgte kunne anvende Slovakiets område til at opfylde genstanden for den endelige aftale. Ifølge appelretten er det afgørende, at det er selve den foreløbige aftale om master-franchise, som er blevet misligholdt, og at forskuddet var en engangsindbetaling, som skulle betales inden 10 dage fra tidspunktet for undertegnelsen af aftalen til sagsøgers konto hos Raiffeissenbank, a. s. Det er således appelrettens opfattelse, at sagsøgeren med rette har påstået, at hvis aftalen er underlagt tjekkisk lov, er opfyldelsesstedet for den pengemæssige forpligtelse kreditors hjemsted, hvilket er i overensstemmelse med tjekkisk ret, navnlig med § 1955 i zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (lov nr. 89/2012, den civile lovbog). Ifølge appelretten er opfyldelsesstedet for tjenesteydelsen således kreditors hjemsted, dvs. sagsøgerens hjemsted i Ostrava, Den Tjekkiske Republik. Da sagsøgeren har valgt at anlægge sit søgsmål ved Okresní soud v Ostravě (kredsdomstolen i Ostrava), er den domstol, som har kompetence i henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra a), domstolen i Ostrava.

- 8 Sagsøgte har iværksat kassationsanke til prøvelse af denne afgørelse til Nejvyšší soud (øverste domstol). Det følger af sagsøgtes påstand, at kravet om bod på et tidligere stadie i sagen var blevet vurderet forkert i lyset af Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), hvilket har ført til en fejlagtig konklusion med hensyn til rettens kompetence for så vidt angår vurderingen af, om der er opstået et krav om betaling af denne bod. Ifølge sagsøgte burde appelretten have løst tvisten på en sådan måde, at boden, som et krav, som følger aftalen, burde være underlagt hovedaftalen, som i dette tilfælde er den foreløbige aftale. Den forpligtelse, hvis opfyldelse skulle sikres ved bod, er en naturalydelse, og opfyldelsesstedet for denne skal fastlægges i henhold til national ret, hvilket ifølge sagsøgtes argumentation i det foreliggende tilfælde ville føre til, at de slovakiske retters har kompetence.
- 9 Som svar på kassationsanken har sagsøgeren gjort gældende, at denne er enig i de nationale domstoles konklusioner, og foruden de øvrige omstændigheder har sagsøgeren også understreget, at den oprindelige misligholdelse af aftalen var den manglende betaling af den aftalte forskudsbetaling. Som følge af misligholdelsen af denne forpligtelse skulle der være opstået et krav om udøvelse af fortrydelsesretten og samtidig et krav om betaling af bod. Ifølge sagsøgeren var den oprindeligt sikrede forpligtelse således den manglende forskudsbetaling.

II. Anførte EU-retlige retsforskrifter

- 10 I forbindelse med behandlingen af det præjudicielle spørgsmål er følgende bestemmelser i Bruxelles I-forordningen først og fremmest relevante: artikel 7, nr. 1), litra a), artikel 7, nr. 1), litra b), og artikel 7, nr. 1), litra c).

III. Anførte nationale retsforskrifter

- 11 I forbindelse med behandlingen af det præjudicielle spørgsmål kan § 1954 og § 1955 i zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (lov nr. 89/2012, den civile lovbog) først og fremmest have betydning.

Paragraf 1954

En korrekt opfyldelse af forpligtelsen forudsætter, at ydelsen udføres på et bestemt sted. Såfremt opfyldelsesstedet for ydelsen ikke kan fastlægges på baggrund af aftalen, forpligtelsens art eller ydelsens formål, opfyldes ydelsen på det sted, der er fastsat ved lov.

Paragraf 1955

(1) Skyldnerens naturalydelse opfyldes på det sted, hvor han har sin bopæl eller sit hjemsted. Skyldnerens pengeskyld skal opfyldes på fordringshaverens bopæl eller hjemsted.

(2) Hvis forpligtelsen er opstået som led i udøvelsen af økonomisk virksomhed, skal ydelsen opfyldes på det sted, hvor virksomheden befinder sig. Dette gælder ligeledes, hvis forpligtelsen er opstået ved udøvelsen af virksomhed gennem en filial.

IV. Begrundelse for forelæggelsen af det præjudicielle spørgsmål og Nejvyšší souds (øverste domstol) opfattelse

- 12 I den foreliggende sag er det nødvendigt at besvare spørgsmålet om, hvorvidt de tjekkiske retter har international kompetence. Af denne årsag er det nødvendigt at anvende Bruxelles I-forordningen, idet der er tale om en tvist, der indeholder et internationalt element på det civil- og handelsretlige område, og da sagen er blevet anlagt den 10. januar 2015.
- 13 I denne forbindelse er det nødvendigt at vurdere, om grundlaget for de tjekkiske retters kompetence kan udgøres af den specielle kompetenceregulering i Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), da sagen er anlagt mod en sagsøgt med hjemsted i en anden medlemsstat end den, hvori sagen føres.
- 14 Det følger af Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra a), at en person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat i sager om kontraktforhold ved retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes. I henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra b), er opfyldelsesstedet for den forpligtelse, der ligger til grund for sagen ved salg af varer, det sted i en medlemsstat, hvor

varerne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret, mens det for så vidt angår levering af tjenesteydelser er det sted i en medlemsstat, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret. Det fremgår af Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra c), at hvis litra b) ikke er relevant, finder litra a) anvendelse. Anvendelsen af litra a) er således subsidær, og kan alene anvendes i den foreliggende sag, hvis anvendelsen af litra b) udelukkes.

- 15 Nejvyšší soud (øverste domstol) er bekendt med Den Europæiske Unions Domstols (herefter »Domstolen«) praksis vedrørende den selvstændige fortolkning af begrebet »kontraktforhold«, som er et fælles begrebet for Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra a) og litra b), hvorefter en aftales væsentligste egenskab er forelæggelsen af en forpligtelse, som en part frivilligt har påtaget sig over for en anden (jf. Domstolens dom af 17.6.1992, *Handte v TMCS*, sag C-26/91, ECLI:EU:C:1992:268, præmis 15). Den forelæggende ret er også opmærksom på, at begrebets omfang også omfatter alle de forpligtelser, som udspringer af den kontrakt, hvis misligholdelse påberåbes som grundlag for sagsøgerens sagsanlæg (jf. Domstolens dom af 15.6.2017, *Kareda*, sag C-249/16, ECLI:EU:C:2017:472, præmis 30). Selve den foreløbige aftale er, som det er tilfældet i den foreliggende sag, et bindende retligt instrument, der er indgået frivilligt, og vilkårene heri følger af en aftale mellem dens parter. Ifølge sagsøgerens påstande hidrører tvisten om bod netop fra den foreløbige aftale, idet den skulle opstå som følge af den forpligtede parts manglende forudbetaling, hvilket er i strid med denne kontraktlige forpligtelser. Nejvyšší soud (øverste domstol) er derfor af den opfattelse, at kravet om bod, som er genstand i den foreliggende sag, er et krav vedrørende »kontraktforhold« som omhandlet i Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1).
- 16 Det er under disse omstændigheder, at det skal vurderes, om forordningens litra b) eller litra a) finder anvendelse i den foreliggende sag. Da de væsentligste elementer ved en aftale om salg af varer både er overdragelse af ejendomsretten og udvekslingen af varer for penge, er der i den foreliggende sag ikke tale om et krav om bod, som er forbundet med fremstillingen eller leveringen af varer som omhandlet i første led af Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra b). Dog kræver udelukkelsen af anvendelsen af litra b) samt den potentielle anvendelse af litra a), ligeledes en vurdering af, om sagen ikke vedrører et krav forbundet med »levering af tjenesteydelser« som omhandlet i andet led af den anførte bestemmelse. Vurderingen af dette spørgsmål er afgørende, eftersom retterne på det sted, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen ville skulle leveres, ville have kompetence til at træffe afgørelse om ethvert tilknyttet krav, hvis sagen blev betegnet som »levering af tjenesteydelser«. Hvis den supplerende kategori i Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra a), derimod skal anvendes, og hvis bestemmelserne for anvendelsen heraf er opfyldt, skal den internationale kompetence og stedlige kompetence i princippet vurderes særskilt for hver forpligtelse (jf. Domstolens dom af 6.10.1976, sag 12/76, *Tessili*, ECLI:EU:C:1976:133).

- 17 I den foreliggende sag har parterne indgået en foreløbig aftale, som de har kaldt »Smlouva o uzavření budoucí Masterfranchisové smlouvy« (foreløbig aftale om master-franchise). Nejvyšší soud (øverste domstol) skal således undersøge spørgsmålet om hvordan den foreløbige aftale, hvori parterne har forpligtet sig til at indgå en aftale i fremtiden, skal klassificeres med henblik på at fastslå grundlaget for international kompetence i henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1). Der kan således overvejes to forskellige løsninger, og efter Nejvyšší souds (øverste domstols) opfattelse har EU-Domstolen endnu ikke givet udtrykkelige retningslinjer i denne henseende. I særdeleshed bør det tages i betragtning, om den foreløbige aftale som sådan udgør en aftale om levering af tjenesteydelser, idet retternes internationale kompetence i tilfælde af et benægtende svar kun kan fastslås i henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra a). På den anden side forekommer den modsatte løsning at være fastlæggelsen af international kompetence for krav, der hidrører fra den foreløbige aftale, afhængigt af arten af den aftale, som parterne skal indgå i fremtiden. Det er navnlig indgåelsen af den endelige aftale, der er selve kernen i den foreløbige aftale. Dette betyder, at hvis den påtænkte endelige aftale var en aftale om salg af varer eller en aftale om levering af tjenesteydelser, skal retternes internationale kompetence vurderes i henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra b), som er det sted, hvor varerne eller tjenesteydelserne skal leveres i henhold til den påtænkte endelige aftale.
- 18 I lyset af Domstolens hidtidige praksis er Nejvyšší soud (øverste domstol) tilbøjelig til at konkludere, at selve indgåelsen af en foreløbig aftale ikke udgør levering af tjenesteydelser i selvstændig EU-retlig forstand. Ifølge Nejvyšší soud (øverste domstol) opfylder den foreløbige aftale ikke kravet om at udøve en nærmere bestemt virksomhed mod betaling af vederlag til sin medkontrahent, som følger af Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra b) (jf. Domstolens dom af 23.4.2009, Falco Privatstiftung og Rabitsch, sag C-533/07, ECLI:EU:C:2009:257; af 14.7.2016, Granarolo, sag C-196/15, ECLI:EU:C:2016:559; af 19.12.2013, Corman-Collins, sag C-9/12, ECLI:EU:C:2013:860; samt af 25.3.2021, Obala og lučice, sag C-307/19, ECLI:EU:C:2021:236).
- 19 Den foreløbige aftale indeholder en række generelle elementer, der efter aftale mellem parterne ville indgå i den endelige aftale, herunder den efterfølgende aftales generelt fastsatte genstand. Den foreløbige aftales formål var imidlertid at indgå en efterfølgende aftale efter skriftlig anmodning, mens den manglende indgåelse af den påtænkte aftale i det foreliggende tilfælde har medført bod svarende til den forskudsbetaling, som skulle betales. Ifølge Nejvyšší soud (øverste domstol) kan dette ikke kvalificeres som en forpligtelse, som en part har påtaget sig over for en anden, da indgåelsen af den endelige aftale alene udgør en retshandel, og ikke en faktisk handling, der er udført som en tjenesteydelse til fordel for medkontrahenten. Det er netop under disse omstændigheder, at Nejvyšší soud (øverste domstol) ser en forskel sammenlignet med f.eks. en handelsagenturaftale (jf. Domstolens dom af 11.3.2010, Wood Floor Solutions Andreas Domberger, sag C-19/09, ECLI:EU:C:2010:137), som ganske vist også indebærer indgåelsen af aftaler, men som samtidig indebærer yderligere faktiske

handlinger, såsom kontakt med andre parter eller præsentation af varer eller tjenesteydelser.

- 20 I henhold til den tilgængelige retspraksis lægger Nejvyšší soud (øverste domstol) ligeledes til grund, at kravet om vederlag heller ikke er overholdt i selve den foreløbige aftale. Hverken den forpligtede eller den berettigede part havde krav på vederlag i henhold til den foreløbige aftale, ej heller i begrebets bredeste forstand. Selv om parterne var blevet enige om det fremtidige beløb for adgangsgebyret og de faste månedlige gebyrer, opstår forpligtelsen til at betale dem kun, hvis parterne indgår den tilsigtede efterfølgende aftale. Ingen af parterne har således krav på vederlag i henhold til den aftale, som faktisk er indgået, og som ligger til grund for tvisten, idet parterne alene har forpligtet sig til, at når den pågældende tjenesteydelsesaftale indgås, vil dette vederlag have et konkret beløb. Den foreløbige aftale henviser dog i artikel III, litra A), nr. 3, med titlen »Úhrada zálohy« (forskudsbetaling) til »forskudsbetaling og betalingen heraf«, hvilket dog er et forskud på det fremtidige adgangsgebyr, som samtidig svarer til størrelsen af boden. Nejvyšší soud (øverste domstol) er af den opfattelse, at ingen af parterne i forbindelse med denne betaling har en direkte økonomisk fordel, da dens hovedformål er at garantere den fremtidige opfyldelse af forpligtelserne og ikke udgør vederlag eller en specifik økonomisk fordel i form af vederlag. I overensstemmelse med vilkårene i en aftale, som i det foreliggende tilfælde, synes det derfor at være, at den pågældende forskudsbetaling ikke har en økonomisk værdi, der kan anses for en værdi i form af vederlag i den forstand, der er beskrevet ovenfor, og forpligtelsen til at betale forskudsbetalingen er først og fremmest et middel til at sikre opfyldelsen af de aftalemæssige forpligtelser i fremtiden (jf. Domstolens dom af 14.7.2016, Granarolo, sag C-196/15, ECLI:EU:C:2016:559).
- 21 På baggrund af ovenstående finder Nejvyšší soud (øverste domstol), at Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra b), ikke finder anvendelse på den foreløbige aftale. Det er således nødvendigt at anvende den supplerende kategori, som følger af Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra a). Anvendelsen af denne bestemmelse har en betydelig indflydelse på opfyldelsesstedet, da man inden for rammerne af litra a) ikke længere anvender princippet om opfyldelsesstedet for den karakteristiske forpligtelse, hvorfor hver forpligtelse i princippet har sit eget opfyldelsessted. Under henvisning til Domstolens af 23.4.2009, Falco Privatstiftung og Rabitsch, sag C-533/07, ECLI:EU:C:2009:257, præmis 54-55 skal det fastslås, at det kun er for så vidt angår aftaler om salg af varer og aftaler om levering af tjenesteydelser, at fællesskabslovgiver allerede i Bruxelleskonventionen ikke har ønsket at henvise til en konkret snævert defineret omtvistet forpligtelse (hvilket først og fremmest også fremgår af en ordlydsfortolkning af bestemmelsen), men til en forpligtelse, der er karakteristisk for en sådan aftale. Samtidig har lovgiver i sager om kontraktforhold besluttet selvstændigt at definere opfyldelsesstedet som tilknytningskriterium ved fastlæggelsen af, hvilken ret der har kompetence. Som det blev fastslået i Domstolens dom af 6.10.1976, De Bloos v Bouyer, sag 14/76, ECLI:EU:C:1976:134 for så vidt angår Bruxelleskonventionens artikel 5, nr. 1),

henviser udtrykket »forpligtelse« til den kontraktmæssige rettighed, som sagsøgeren påberåber sig for søgsmålet, og som ligger til grund for søgsmålet. Hvis sagsøgeren f.eks. kræver erstatning for skaden, er det den kontraktlige forpligtelse, hvis misligholdelse førte til skaden, der er afgørende. Hvis sagsøgte samtidig påstår, at sagsøgeren har misligholdt sine forpligtelser, men hvor kravet i søgsmålet vedrører betaling, vil »forpligtelsen« være forpligtelsen til at betale og ikke den forpligtelse, hvis opfyldelse sagsøgte bestrider. Opfyldelsesstedet for denne forpligtelse er således ikke længere et selvstændigt begreb for denne forpligtelse (jf. Domstolen dom af 6.10.1976, sag 12/76, Tessili, ECLI:EU:C:1976:133; af 28.9.1999, GIE Groupe Concorde m.fl., sag C-440/97, ECLI:EU:C:1999:456; m.fl.).

- 22 Ifølge Nejvyšší soud (øverste domstol) kan der anlægges en anden fortolkning, og hvorefter det kan konkluderes, at den foreløbige aftale kun er en aftale om levering af tjenesteydelser, hvis en sådan konklusion følger af karakteren af den aftale, der påtænkes indgået. Selve aftalen om master-franchise ville således opfylde de nævnte krav om levering af tjenesteydelser, både for så vidt angår handling og betaling, mens opfyldelsesstedet for levering af tjenesteydelser netop vil afhænge af den endelige aftale. En sådan mulighed følger dog ikke af Domstolens hidtidige praksis.
- 23 Domstolen har indtil videre ikke direkte behandlet spørgsmålet om, hvorvidt *pactum de contrahendo* er en aftale om levering af tjenesteydelser, når den forudsætter indgåelsen af en aftale om levering af tjenesteydelser, eller om det er nødvendigt at kvalificere den som en sådan aftale henset til det tilsigtede resultat af det samlede retsforhold. Den foreløbige aftale er i sig selv et bindende instrument, og dens indgåelse, ophævelse og de forpligtelser, der følger heraf, er i vidt omfang uafhængige af den påtænkte efterfølgende aftale. Selv om en sådan aftale, som er indgået mellem parterne, generelt fastlægger visse elementer i den endelige aftale, indeholder den ikke desto mindre selvstændige oprindelige forpligtelser og uafhængige sanktionsmekanisme samt selvstændige betingelser for ophævelse af aftalen. De selvstændige betingelser for ophævelsen af den foreløbige aftale (som følge af dens opfyldelse, efter aftale mellem parterne, som følge af fortrydelse i tilfælde af misligholdelse af de forpligtelser, der følger af aftalen) medfører, at indgåelsen af den endelige aftale ikke er en nødvendig konsekvens af indgåelsen af den foreløbige aftale. En sådan fortolkning af Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), som ligeledes ville gøre det muligt at tage hensyn til arten af selve den påtænkte endelige aftale ved klassificeringen af den foreløbige aftale som en aftale om levering af tjenesteydelser, er derfor ikke indlysende.
- 24 Ifølge Nejvyšší soud (øverste domstol) hersker der i mangel af relevant praksis fra Domstolen på dette punkt rimelig tvivl for så vidt angår en korrekt fortolkning af EU-retten. Da det er nødvendigt at udelukke anvendelsen af Bruxelles I-forordningens artikel 7, nr. 1), litra b), før forordningens artikel 7, nr. 1), litra a), kan finde anvendelse i den foreliggende sag, finder Nejvyšší soud (øverste

domstol) det nødvendigt at udsætte sagen og anmode Domstolen om en besvarelse af det forelagte præjudicielle spørgsmål.

- 25 Det fremgår ligeledes klart af det ovenstående, at anvendelsen af forskellige bestemmelser har afgørende betydning for den foreliggende sag, for så vidt som den kan føre til en anden konklusion med hensyn til de tjekkiske retters kompetence. På samme måde vil en antagelse af, at retten har en speciel kompetence en vis undtagelse fra hovedreglen, hvilket delvist begrundes en eventuelt mere snæver fortolkning fra Domstolen med henblik på at sikre forudsigelighed, retssikkerhed og bevarelsen af en snæver forbindelse mellem retten og tvisten. En ensartet anvendelse af EU-retten har betydning i forhold til den brede anvendelse af en foreløbige aftale, *pactum de contrahendo*, i international handel, og uden Domstolens fortolkning er det ikke muligt fuldt ud at sikre en ensartet fortolkning af en given bestemmelse i samtlige medlemsstater.
- 26 Under hensyntagen til de ovenfor anførte omstændigheder opfylder den foreliggende sag ikke de såkaldte CILFIT-kriterier (jf. Domstolens dom af 6.10.1982, CILFIT, sag 283/81, ECLI: ECLI:EU:C:1982:335). I lyset af den foreløbige aftales særlige karakter som en bindende retsakt, der går forud for aftalen, og dens forskel fra de aftaler, som Domstolen har truffet afgørelse i, samt dette instruments betydning i den internationale handel mellem medlemsstaterne, finder Nejvyšší soud (øverste domstol), som en domstol, hvis afgørelser ikke kan appelleres i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, det nødvendigt at forelægge et sådant spørgsmål for Domstolen.

[...]